

ОРИГИНАЛЕН МОДЕЛ ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ТУРСКИ ЕЗИК

Йорданова, М. (2015). *Граматичен минимум по турски език*.
София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 216 с.

Васил Райнов

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“ – БАН

Монографията *Граматичен минимум по турски език* (2015) на Милена Йорданова представлява задълбочено комплексно изследване с теоретико-приложен характер. То се характеризира с иновативен за българската тюркология замисъл, изразяващ се в оригинално виждане за представяне на аглутинативния граматичен строеж на турския език като компонент от корелативен бинарен модел с оглед на използването му при успоредното преподаване на съвременен (турски) и мъртъв (османски) език. Изследването е насочено към „обучение на изучаващи турски език на начален етап на базата на предварително познаване на български език“.

За първи път в България се представя теоретичен модел за конструиране на корелативен бинарен минимум, ориентиран към аглутинативния турски и хибридни османски език. Бинарният модел е продуктивна основа за успешно езиково обучение. Новост в изграждането на минимума е представянето на спецификите в граматичния строеж на съвременния турски книжовен език с оглед на използването му при преподаване и овладяване на основните характеристики на османския език. Граматичният минимум обхваща знания по фонетика и морфология, както и знания за основни синтактични функции на съвременния турски език, които са необходими и достатъчни за началния етап за резултатно обучение на турколози и османисти.

Важна характеристика на монографията е, че при разработването ѝ са отчетени специфичните особености на обучението по турски език като чужд,

като това се съчетава и с основните лингводидактически описания на съвременния граматичен строеж на този представител на тюркското езиково семейство. Значителен методически принос на този труд е „успешно приложеният принцип на прогресия при представяне на учебния материал“, като това се съобразява и при материала в примерите, където се регистрира степенуване от познатото към непознатото. Положителна черта на изследването е използването в максимална степен на интернационална или разпространена едновременно в книжовния български и турски език лексика. *Граматичен минимум по турски език* може да бъде разглеждан като академичен учебник, тъй като подредбата на граматичните единици в него се различава от подредбата в нормативния тип граматика с оглед на факта, че тук тя вече е съобразена с принципа на лингводидактическата целесъобразност. В монографията се съдържа превод на български език на използваните като илюстративен материал примери, като дори в много случаи се посочва и буквален превод с цел да се представи по-отчетливо спецификата на турската конструкция.

Монографичният труд е приносен за съвременната българска тюркологична школа и представлява сполучлив опит за разработване на нова система като безспорно постижение за паралелното овладяване на турски и османски език. Този труд представя турската граматика по съвършено нов начин, който съответства на актуалните изисквания за преподаване на чужд език. Той показва отлично познаване от страна на авторката на описаните явления и е свидетелство за зрялост и способност да интерпретира взаимовръзките между тях. *Граматичен минимум по турски език* се отличава със задълбоченост, като на практика представлява пълноценен учебник по турска граматика и може да бъде прилаган за всякакви цели при обучение по съвременен турски език. Разработена е изцяло нова методика за преподаване на турската граматика, която се основава на корелативен бинарен модел и „на принципа на лингводидактическата целесъобразност, в който са заложили елементи от педагогическата граматика“. Монографията безспорно представлява един от най-добрите образци за академично представяне на съвременната турска граматика, издавана досега на български език.

AN ORIGINAL MODEL FOR TURKISH LANGUAGE TEACHING

✉ **Prof. Vassil Rainov, DSc.**
Institute for Bulgarian Language
Bulgarian Academy of Sciences
Sofia, Bulgaria
E-mail: rainovv@abv.bg